

hogy már a vágásforduló *első husz* évében számbavehető hasznot huzzon az erdejéből azon esetre is, ha ezáltal talán 10—20 évvel későbben jutna az erdő a szabályos állapotba.

A német erdészeti egyesület 1902. évben megtartott közgyűlésében kijelentette, hogy a magánerdőbirtokok fentartása és tartamos gazdálkodása érdekében az erdőnek pénzkölcsönnel való megterhelhetése esetében az erdőt úgy, mint a többi mívelési ágakhoz tartozó földterületeket, állandóan tartamos jövedelmet biztosító tárgynak kell tekinteni, s ennél fogva az erdő nemcsak a talajérték, hanem az állabérték, illetve ezen értékből származó tiszta jövedelem szerint is — amennyiben az tervszerű erdőgazdálkodás és ennek ellenőrzése útján biztosítottnak látszik — becsülendő meg.

Ezen kijelentéshez képest határozatba ment, hogy a német erdészeti egyesület az erdőhitelképesség tárgyában elfoglalt álláspontját valamennyi német kormányhatósággal, illetve a Német-birodalmat alkotó szövetséges államokkal és azoknak összes földhitelintézeteivel a megfelelő méltatás céljából ismertetni fogja.

Sz. G.

Az erdészeti kísérleti állomások nemzetközi szövetségének IV. gyűlése Mariabrunnban.

Az erdészeti kísérleti állomások nemzetközi szövetsége immár IV-ik gyűlését tartotta meg, hogy kitűzött céljának minél tökéletesebben megfelelhessen. Ez a cél az erdészeti kísérletügy fejlesztése s ezt azáltal véli elérhetni, hogy a kötelekhez tartozó állomások képviselői összejöveteleket, gyűléseket tartanak, melyekkel kapcsolatban a kísérleti állomások berendezéseit s különböző kísérleti területeit szemlélik meg s tanulmányozzák, a tudományos kérdéseket megvitatják, a kísérleti, illetőleg vizsgálati módokat a munkatervvel együtt megállapítják, folyóiratokat, közleményeiket kölcsönösen kicserélik s minden működésüket arra irányítják, hogy *önálló munkálkodásukkal* az erdészeti tudomány s gyakorlati erdőgazdaság hasznára legyenek.

Ezt a célt szolgálta a folyó évi augusztus hó 31-től szeptember 5-ig Mariabrunnban tartott s igen élvezetes és tanulságos

kirándulásokkal egybekötött nemzetközi gyűlés is, melyen a szövetséghez tartozó m. kir. központi erdészeti kísérleti állomás képviselői is megjelentek.

A tagok közül résztvettek *Böhmerle* K. cs. kir. adjunktus a mariabrunni erd. kísérleti állomáson, *Bühler* A. dr. egyetemi tanár Tübingen, *Cieslar* A. dr. cs. kir. adjunktus a mariabrunni kísérleti állomáson, *Crahay* N. J. inspecteur des eaux et forêts Brüssel, *Dengler* A. dr. por. kir. assessor Eberswalde, *Engler* A. dr. műegyetemi tanár és a svájci erd. kis. állomás igazgatója Zürich, *Fekete* Lajos m. kir. főerdőtanácsos és akad. tanár Selmeczbánya, *Friedrich* J. cs. kir. udvari tanácsos, az osztrák kísérleti állomás igazgatója Mariabrunn, *Flury* Ph. adjunktus a svájci erd. kísérl. állomáson Zürich, *Janka* G. cs. kir. erdő- és uradalmi gondnok Mariabrunn, *Kunze* M. titkos udvari tanácsos és akad. tanár Tharandt, *Lorenz* H. lov. dr. cs. kir. adjunktus a mariabrunni kísérleti állomáson, *Matthes* H. erdőtanácsos, tanár Eisenach, *Mayr* H. dr. egyetemi tanár München, *Morosoff* G. erdőmester, tanár a csász. erd. tanintézetben Szt-Pétervár, *Müller* P. E. dr. főerdőmester Kopenhága, *Müttrich* A. dr. titkos kormánytanácsos, akad. tanár Eberswalde, *Neumeister* M. dr. titkos főerdőtanácsos, akad. igazgató Tharandt, *Oppermann* A. tanár, a dán erd. kísérl. állomás vezetője Kopenhága, *Pollett* J. Garde général a St. Hubert Belgium, *Ramann* E. dr. egyetemi tanár München, *Schiffel* A. cs. kir. erdőtanácsos Mariabrunn, *Schwappach* A. dr. erdőmester és akad. tanár Eberswalde, *Sedlacek* W. dr. cs. kir. erdészeti assistens Mariabrunn, *Siefert* H. főerdőtanácsos, egyetemi tanár Karlsruhe, *Sóltz* Gyula miniszteri tanácsos és orsz. főerdőmester Budapest, *Sommerville* W. dr. Assistant Secretary of the Board of Agriculture London, *Vadas* Jenő m. kir. főerdőtanácsos, akad. tanár, a m. kir. erd. kis. állomás vezetője Selmeczbánya. Mint vendégek jelen voltak: *Arendt* C. porosz kir. erdészeti assessor Berlin, *Beck* W. dr. báró cs. kir. osztályfőnök a cs. kir. földmívelésügyi miniszteriumban, mint a földmívelésügyi miniszter képviselője Wien, *Hartmann* O. bajor kir. építészeti tisztviselő München, *Hoppe* E. dr. a cs. kir. agrikultur-chemiai kísérleti állomás adjunktusa Wien, *Ichijima* N. dr. japáni csász. erdőtiszt Formosa, *Kayser* porosz kir. erd. assessor, vadászhadnagy a német követségnél Wien,

Myhrvold A. K. erd. tanár Aas Christiania mellett, Norvégia, *Opran* C. román erdőmérnök Bukarest, *Stainer* J. magkereskedő Wiener-Neustadt, *Wiltsch* A. cs. kir. erdőtanácsos Wien. A gyűlést a nemzetközi szövetség ezidőszerinti elnöke: *Friedrich* J. cs. kir. udvari tanácsos, az osztrák erdészeti kísérleti állomás igazgatója és helyettese *Schiffel* A. cs. kir. erdőtanácsos vezette. A tárgyalás kiemelkedő mozzanatai a következők:

1. Jelentés, hogy a legutóbbi összejövetel óta a nemzetközi szövetségbe beléptek: Belgium, Dánia, Angolország, Olaszország, Japán, Oroszország és Magyarország.

2. *Schwappach*, *Engler* és *Böhmerle* előadásai az erdölési kísérletek elveiről. *Böhmerle* az eddig érvényes szabályzat módosításának a szükségességét tárgyalta, *Schwappach* és *Engler* nagyérdekű előadások kíséretében részletes megokolással ajánlották erre vonatkozó saját tervezetük elfogadását. Hosszabb vita után *Schwappach* ajánlata a következő határozattal fogadtatott el:

A nemzetközi szövetség az erdölési és vigályítási kísérletek keresztülvitelénél a német erdészeti kísérleti állomások egyesülete részéről bemutatott tervezetben foglalt alapelvek figyelembevételét ajánlja tagjainak.

3. Az erdő és csapadék kérdésének tanulmányozására kiküldött bizottság számolt be eddigi munkássága eredményeiről. A betegsége miatt meg nem jelent dr. *Ebermayert* dr. *Bühler* és *Hartmann* helyettesítették. Dr. *Müttrich* igen érdekesen vázolta azt a hatást, melyet az erdő a csapadék mennyiségére gyakorol. Majd dr. *Hoppe* értekezett arról a csapadékmennyiségről, mely az erdő talajára jut. *Hartmann* pedig részletes előadást tartott a talajviz állásáról és mozgásáról az erdőben és nyílt területen. Előadását számos grafikkal, térképpel és tervrajzzal világította meg. Végül dr. *Bühler* értekezett a felületen lefolyó víz mennyiségéről és gyorsaságáról, valamint a talajba szivárgó vízmennyiségről.

Az erdő és csapadék kérdése, mely a magyar erdészeti kísérleti állomásokat is élénken foglalkoztatja, rendkívüli fontosságánál fogva még a következő összejövetel napirendjére is ki fog tűzteni.

4. *Flury* indítványára a szövetség bizottságot küldött ki annak a kérdésnek a tanulmányozására, vajjon milyen munkával

és eszközökkel volna lehetséges egy *általános erdészeti Bibliographiát* megalkotni.

5. Nagy érdeklődéssel hallgatták a tagok a *főbb fanemek elterjedésére* vonatkozó vizsgálatok eddigi eredményeiről szóló beszámoló jelentéseket. Elsőül *Dengler dr.* mutatta be ebben az irányban kifejtett munkássága eredményeit, s részletesen ismertette az erdeifenyő, a lucz-, jegenye- és vörösfenyő, a hegyijuhar, bükk és a magyal (*Ilex*) horizontalis irányban megállapított elterjedési viszonyait.

A Magyarországon erre vonatkozólag eddig végzett nagyszabású vizsgálatok eredményeiről, az ezen munkálatokat vezető *Fekete Lajos* főerdőtanácsos, akad. tanár számolt be s magyarázataihoz a *Bedő* féle nagy átnézeti térképet használta, mely a külföldi tudósítók figyelmét a legnagyobb mértékben lekötötte s megrendelésére nézve nyomban lépéseket is tettek. *Fekete* előadásában különösen érdekes volt annak a módnak ismertetése, melylyel a magas Tátrában a *luczfenyő* elterjedésének felső határát állapította meg.

Cieslar dr. a fanemek elterjedési viszonyait Ausztriában tanulmányozta s eddig gyűjtött adatainak ismertetéséhez számos magyarázó térképet csatolt.

6. A *külföldi fanemek tenyésztési kísérleteinek eredményére* igen szellemesen, itt-ott jóízű, de sokszor csipős megjegyzések kíséretében mutatott reá a külföldi fanemek legnagyobb ismerője és ismertetője: *dr. Mayr*. Jobbára a negatív eredményeket ismertette, a melyek az eddig követett téves alapelveknek természetes következményei. Előadása során a következő javaslatokat ajánlja elfogadásra:

a) Minden éghajlatilag külön határolt területre nézve a külföldi fanemek, az eddigi eredmények tekintetbevételével, külön tenyésztési tervet követelnek.

b) Tenyésztésre érdemes valamennyi tenyésztésre alkalmas fanem, melyektől erdőművelési vagy műszaki szempontból bizonyos előnyt remélhetünk.

c) A tenyésztési kísérletek azokkal a fanemekkel, melyek a hazaiakkal rokonneműek, mint amilyen pl. az idegen vörösfenyő, luczfenyő stb., első sorban oly termőhelyeken végzendők, melyek

a hazai rokonfajok természetes elterjedési határain kívül esnek, mert ezeken belül, a hazai fajokkal szemben, a külföldi fanemtől előnyöket nem remélhetünk.

d) Minden kísérlet úgy alkalmazandó, hogy az illető fafaj magatartásából a tenyészet sikerének vagy sikertelenségének az oka világosan felismerhető legyen.

A szövetség *Mayr* javaslatát egyhangulag elfogadta.

Ugyancsak erről a kérdésről értekeztek *dr. W. Sommerville* és *dr. A. Cieslar*.

A mariabrunni kísérleti állomás tanácskozó-, munka- és gyűjteménytermeiben folyt tanácskozások és vitatkozások élvezetes és rendkívül tanulságos kiegészítésére szolgáltak a távoleső kísérleti területekre való kirándulások. Ilyen volt a *hochschneebergi*; a hol a fatenyészet határán tettünk tanulmányokat. A Wiener Neustadt tulajdonában levő „Grosser Föhrenwald“-ban a fekete-fenyőállományokban a *talajjavítási és erdölési* kísérleteket láttuk. Épp így *Gablitz*-ban, *Purkersdorf*-ban és *Tullnerbach*-ban.

Feltűnést keltettek a magyar eredetű „kései tölgy“ (*Quercus tardissima* Simk.) tenyésztésével tett kísérletek. E sorok írója ennek az érdekes tölgyváltozatnak tulajdonságairól és termőhelyi viszonyairól a kívánt részletes felvilágosítást megadván a kifejezett közóhajra, hogy a külföldi kísérleti állomásoknak is adassék alkalom arra, hogy e változatnak makkról való megtelepítésével összehasonlító kísérletek tétethessenek, a legnagyobb sajnálattal volt kénytelen kijelenteni, hogy a palánkavidéki tölgyesek e nevezetes változatának makktermő egyedei sem kerülhették ki sorsukat, talajukat ma már a telepes ekéje szántja. A tudomány s az erdőgazdaság szempontjából egyaránt véghetetlen nagy kár, hogy erdeink legbecesebb fanemének ez a nevezetes változata makktermő egyedével teljesen elpusztult. Kutassunk, hátha egyes példányaikat itt-ott megtaláljuk.

A napirend utolsó tárgya a következő összezejövetel helyének a megállapítása volt. Magyarországra esett a legtöbb tekintet, de a meghívásról le kellett mondanunk, mert kísérletügyünk még nem tart ott, hogy nemzetközi megítélés alá bocsáthatnók. Így hát 3 év múlva Brüsszelben lesz az összezejövetel s majd csak azután kerül ránk a sor. Megálljuk helyünket! *V. J.*